

Ý Nghĩa Bức Hoạ Các Thánh Tử Đạo Việt Nam

November 18, 2010 by ĐỒ Vinh Sơn Trần Ngọc Thụ

Tư tưởng hàm chứa trong bức hoạ 117 các vị Tử Đạo Việt Nam xuất phát từ câu Khải Huyền (7:9): *“Tôi thấy đám người rất đông, không ai đếm được, thuộc đủ mọi dân tộc, chi họ, quốc gia và mọi ngôn ngữ. Họ đứng trước ngai và trước Chiên con, mặc áo trắng dài, tay cầm ngành thiên tuế và lớn tiếng hô vang: Hoan hô Thiên Chúa.”* Theo Thánh Gioan, đám người đông đảo tượng trưng cho muôn vàn vị Tử Đạo trong lịch sử Giáo Hội hoàn vũ đã bỏ mình vì trung kiên với Thiên Chúa, và hiện nay đang vinh hiển trong cõi hoan lạc trường sinh. Còn trong Giáo Hội VN, 117 Thánh Tử Đạo tượng trưng cho trên dưới 130,000 bạn đồng hành đã anh dũng hy sinh mạng sống trong suốt 261 năm bách hại: từ sắc chỉ cấm đạo đầu tiên năm 1625, cho tới hết thời Văn Thân (1886).

Hình ảnh quốc gia Việt Nam—hồi xưa là bãi chiến trường oanh liệt trong cuộc chiến đấu cam go vì tín ngưỡng—được biểu hiệu qua mấy hình ảnh: Chùa

Một Cột (miền Bắc), Chùa Thiên Mụ (miền Trung) bên cạnh Hoàng Cung tại cố đô Huế, nơi đây các vua chúa hồi xưa đã ký 53 Sắc Chỉ bắt bố đạo Công Giáo, và Chợ Bến Thành (miền Nam).

Còn Giáo Hội Việt Nam được biểu hiệu qua năm ngôi thánh đường:

- **Saigon**: nơi còn bảo toàn hài cốt một số các vị Tử Đạo miền Nam;
- **La Vang** (Huế): chỗ Đức Mẹ đã hiện ra an ủi đoàn con bị truy nã vì tin theo Chúa Giêsu Kitô (1789);
- **Phát Diệm**: ngôi thánh đường duy nhất theo kiến trúc Á Đông, và là nơi vị linh mục chánh xứ Trần Lục xưa kia đã một thời bị bách hại (1858), và bị đày trên Lạng Sơn (1859-1860);
- **Bùi Chu**: giáo phận đã đóng góp con số tử đạo nhiều nhất (26 vị trong số 117), vì thế mà vẫn là nơi sản xuất dân số Công Giáo đông nhất trong 25 giáo phận Việt Nam;
- **Hà Nội**: một trong hai giáo phận đầu tiên tại Bắc Việt (1679), là xuất xứ của nhiều vị Tử Đạo (16 vị, trong đó có Cha Thánh Anrê Dũng Lạc).

Đứng hàng thứ nhất từ trái qua phải gồm các thánh: Phaolô Lê Bảo Tịnh, GM G. Hermosilla, Emanuêlê Lê Văn Phụng, Thánh Nữ Ine Lê Thị Thành, Théophile Vénard, Anrê Dũng Lạc, GM Berrio Ochoa, Toma Trần Văn Thiện.

- Đại diện chính thức cho 96 vị Việt Nam gồm LM Anrê Dũng Lạc, Chứng sinh và thanh niên Tôma Trần Văn Thiện, và Cụ gia trưởng Emanuêlê Lê Văn Phụng.

- Hai Giám Mục G. Hermosilla và V. Berrio Ochoa đại diện cho 11 vị (6 giám mục và 5 linh mục) trong y phục đen trắng Dòng Đa Minh Tây Ban Nha.

- Linh mục Théophile Vénard đại diện cho 10 vị người Pháp (2 giám mục và 8 linh mục) y phục đen, mang cổ áo có ba gạch trắng của Hội Thừa Sai Ba Lê.

Ngoài ra Thánh Lê Bảo Tịnh, vị linh mục triều uyên thâm bậc nhất, có đặc điểm là bị giam cầm lâu nhất (hơn bảy năm trong hai lần) và đời sống của ngài ghi lại nhiều đoạn trường vừa độc đáo vừa hấp dẫn. Quỳ một bên đàng trước là Thánh Vinh Sơn Liêm, tinh hoa của Dòng Đa Minh, vị Thánh Linh Mục Tử Đạo Việt Nam đầu tiên (1773) lúc mới 42 tuổi. Bên kia là Thánh Micaelê Hồ Đình Hy, trước kia là Quan Giám Đốc Nha Tiếp Liệu của triều đình

Huế, nhưng vì tín ngưỡng đã bị Vua Tự Đức truất phế hết mọi chức quyền trước khi bị kết án tử hình.

Riêng về Thánh Nữ Ine Lê Thị Thành (Đê), đại diện duy nhất cho nữ giới, khi tử đạo đã được 60 tuổi. Tuy nhiên họa sĩ Gordon Faggetter nắn nỉ để tô điểm cho thánh nữ trẻ lại vài chục xuân thu, để làm nổi bật sắc thái liễu đào và hình ảnh tươi đẹp của vườn hoa Giáo Hội Việt Nam.

Sau hàng thứ nhất và rải rác trên bức họa còn 24 linh mục triều, mặc lễ phục trắng, đeo giầy "stola" đỏ, và 7 thánh binh sĩ trong y phục Bình Gia, và các bạn tử đạo khác, trong đó một cụ già mặc đại phục hoa gấm, đội khăn xếp đen chính là Thánh Đaminh Phạm Trọng (Án) Khảm, khi được tử đạo với người con và em chú ruột (1859), ngài thọ 80 tuổi. Dưới chân bức họa là các loại khổ hình: thanh gươm, xiềng xích bằng sắt, thừng thắt cổ, roi đòn, kim móc da thịt và cái gông (hình chân thang để đeo vào cổ).

Giang sơn gấm vóc và Giáo Hội Việt Nam, tuy mãi chân trời xa xăm ngàn dặm, nhưng vẫn là cánh đồng truyền giáo phì nhiêu, vẫn là môi trường hoạt động của những người con anh dũng. Hồi xưa tổ tiên chúng ta đã lấy máu xương tô đắp nền tảng kiên cố này. Ngày nay Giáo Hội Việt Nam—dù cho "đã nhiều lưu lạc, đã nhiều gian truân"—vẫn còn đang sức và mạnh dạn thẳng tiến. Vì từ trên trời cao xa, hai cánh tay Chúa Cứu Thế đang mở rộng bao che, chính Ngài đã bảo đảm: "Ở trần gian chúng con sẽ gặp muôn vàn đau khổ, nhưng phải giữ vững niềm tin: Cha đã thắng thế gian."

Đức Ông Vinh Sơn Trần Ngọc Thụ

Nguồn: nguoitinhuu.com